

Inspel till Regionplan med budget för planperioden 2021-2023

Förvaltningsområde regional utveckling

Innehållsförteckning

1 Ekonomiskt resultat och måluppfyllelse per 2019	3
2 Innevarande års verksamhetsplan och prognos 2020.....	4
3 Framtidsanalys och förändringar	6
4 Behov och särskilda satsningar 2021.....	7
5 Nyinvesteringar 2021	8

1 Ekonomiskt resultat och måluppfyllelse per 2019

Ekonomi

Regionala utvecklingsnämnden har under 2019 genererat ett överskott uppgående till 6,4 miljoner kronor. Samtliga verksamhetsområden visar överskott, där de största finns inom område Kultur samt område Valfärd, klimat och kompetens.

Ett stort antal projekt ledde till verksamhet för 38 mnkr. Insatsen av regionanslag var begränsad till 2,6 mnkr.

Verksamhet

Nämndens förvaltningsområde har tre produktionsenheter; folkhögskolorna Birka och Bäckedal samt scenkonstverksamheten Estrad Norr. För samtliga gäller att de når sina mål, med ett undantag; mobilitetsersättningen till skolorna har minskat obetydligt jämfört med 2018 (vilket var ett rekordår).

Nämndens uppdrag från olika externa finansiärer uppvisar en positiv trend. Intäkterna ökar, vilket visar på förtroende från uppdragsgivare.

Ett aktivt arbete för länets utveckling har genomförts inom ramen för den primärkommunala överenskommelsen. Detaljer gällande detta redovisas i en separat verksamhetsberättelse.

Aktiviteten bland länets företag och aktörer är hög, vilket kan konstateras i det stora antalet ansökningar till stöd för investeringar och utvecklingsprojekt. En rad olika projekt pågår i länet, och regionala utvecklingsnämnden deltar som både medfinansiär och aktiv part i ett flertal av dessa projekt. Ett antal samverkansprojekt har även initierats av nämnden under året, där finansiering söks från externa parter.

Nämnden har arbetat aktivt med påverkansarbete i olika forum inom en rad olika frågor. Som exempel kan nämnas det samiska kulturpolitiska toppmötet i Umeå i februari. I anslutning till det mötet diskuterade de fyra nordliga länen utveckling av kultursamverkan Kultur i Norr. Ett annat exempel är det arbete som skett tillsammans med andra aktörer i länet för att driva frågan om fortsatt nattågstrafik till och från länet efter 2021, vilket givit önskat resultat.

Konst och kultur är en drivkraft för mänsklig och samhällelig utveckling. Region Jämtland Härjedalen hör till de regioner som har hög del av statlig kulturbudget med 683 kronor per invånare för att underhålla och utveckla en kulturell infrastruktur i regionen. Den regionala och statliga satsningen på Nationalmuseum Jamtli är en anledning till viss ökning av kulturbudgeten.

Måluppfyllelse

Nämnden uppvisar en god måluppfyllnad där en majoritet av målen är nådda. Ett gott exempel är målet att nå alla kommuner med produktion av professionell scenkonst, där hög kvalitet genomsyrar produktionerna. 546 föreställningar har getts runt om i länet varav 61 % av dessa utanför Östersunds kommun. 67 % av utbudet har riktats till barn och unga.

Sjukfrånvaron har minskat med anledning av medarbetare som återgått i arbete efter längre sjukskrivning. Det högt ställda målet på 3 % nås för totalen, men kvinnorna ligger strax över med 3,1%. Förvaltningsområdets arbetsmiljöindex når 4,91, vilket är över målvärdet.

Totalt är det fyra mål som inte nås under året. Målet med 40 snabbbladdare för fordon kunde inte uppnås under året, men fler är under planering för 2020 och framåt.

Bredbandsutbyggnaden styrs till stora delar av externa aktörer och företag. 2018 års mål, vilken är senast tillgängliga uppgift, kunde inte riktigt uppnås.

En uppdatering av den Digitala Agendan var planerad under året, men arbetet har försenats och genomförs istället under 2020 i samband med att regionala utvecklingsstrategin revideras.

Målet om 95 % avtalstrohet i upphandlingar nås inte, utan stannar på 84%. Ytterligare insatser för att förbättra måluppfyllnaden genomförs under 2020.

2 Innevarande års verksamhetsplan och prognos 2020

Förvaltningsområdet redovisar ett underskott om 1,8 mnkr efter årets första tre månader. Underskottet består av eftersläpande kundfakturerings och organisationsbidrag som betalats ut något snabbare än budgeterat. Dessa avvikelser kommer att rätta till sig under april månad.

Under april och maj kommer Region Jämtland Härjedalen att förstärka Jamtlis likviditet med 5 mnkr genom att förskottera två månaders anslag. Regionala utvecklingsnämnden har också beslutat att anslå 6 mnkr extra till länstrafiken, för att täcka intäktsbortfall på grund av coronapandemin. Ytterligare insatser riktade mot olika verksamheter är att vänta, vilket kommer att leda till ett ekonomiskt underskott 2020. Med de beslut som nu föreligger blir prognosen minus 7,5 mnkr, men ytterligare underskott kan komma att redovisas i prognosen i samband med tertiärrapporten efter april.

Under 2020 skrivs en ny nationell strategi för den nationella regionala tillväxtpolitiken då den nuvarande gäller året ut. Den nationella strategin ska vara vägledande för det regionala tillväxtarbetet och vi förväntar oss att den nya strategin kommer att ha ett ökat fokus på ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet och omställning. Under 2020 kommer därför ett projekt som handlar om att inkludera ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet som helhet i det regionala tillväxtarbetet att starta.

Den regionala utvecklingsstrategin håller på att revideras och ska skickas på remiss innan sommaren.

Förhoppningen är att regionalt utvecklingsansvariga ska få i uppdrag att formulera operativa program för den Europeiska regionala utvecklingsfonden under året.

I och med Covid-19 är flertalet kurser och konferenser inställda som området har i uppdrag att genomföra. Kurs och konferens verksamhet kommer därför få mycket svårt att nå lagd budget. Om ingen förändring sker mot nuvarande läge är prognosen ett underskott på mer än 0,5 mnkr.

Om folkhögskolorna inte kan starta de kurser som planerats kommande månader och över sommaren samt bedriva restaurang och konferensverksamhet är prognosen minskade intäkter med 1,6 mnkr.

Infrastruktur och kommunikationer har hittills under året nått de resultat som ställts på verksamheten, trots hård press med hög arbetsbelastning. En utökning med en tjänst som samhällsplanerare/ infrastrukturstrateg finns budgeterat för året och rekrytering pågår. Kollektivtrafiken både vad gäller områdets kollektivtrafikstrateg och bolaget Länstrafiken har en tuff arbetsbelastning och bemanning/ arbetssätt kommer att behöva ses över framgent. Verksamheten ska överföras till Regionen och förvaltningsområde Regional utveckling 1 juli 2020.

Coronapandemin har så långt slagit hårt mot kollektivtrafiken då antalet resande och intäkter sjunker i rasande takt. Regionala utvecklingsnämnden beslutade i april om ett tillskott på 6 mnkr för att täcka det förväntade underskottet fram till 1 juli. Dock finns risker att pandemin och följdverkningar därav kommer att påverka resandet även över sommaren och en bit in i hösten, med fortsatt minskade intäkter som följd. Kollektivtrafiken behöver få ta del av de krispaket som tilldelas kommuner och Regioner och en utredning hur detta ska ske behöver startas.

Kulturens verksamhet har löpt enligt plan tom 12 mars. Det gäller såväl scenkonst för turné som övrig verksamhet. Slutlig fördelning av statliga bidrag inom kultursamverkansmodellen har beslutats av nämnden i mars. Genom utbrott av Corona är f.om. 13 mars och tillsvidare samtliga fysiska föreställningar scenkonst inställda, vilket kan komma påverka målet *Ett dynamiskt kulturliv för demokrati, attraktionskraft och livskvalitet*. Omställning sker bl.a. till digitala föreställningar. Biblioteksverksamhet och främjande verksamheter ställer om digitalt gällande seminarier, kompetenshöjande insatser, rådgivning och vissa aktiviteter. Upprätthåller kontakt med nätverken. Projekten Digitalt först och stärkta bibliotek fortlöper. Kulturbidrag, organisationsbidrag och kulturstipendier handläggs som tidigare med möjlighet skjuta fram arrangemang och projekt.

Konstinköp prioriteras ske under våren för att stötta konstlivet. Seminariet Gestaltad Livsmiljö har genomförts digitalt. I samverkan med SVID erbjuds företag kompetensinsatser i designmetodik. Aktiviteter som stärker nationella minoriteters och urfolkets kultur fortlöper med särskilda insatser till hösten i samverkan med Gaaltije och Romska Kulturcentret i

Malmö. Särskilda insatser sker genom samverkan Kultur i Norr.

Målet *Bibehålla eller öka antalet verksamma inom KKN* kan komma att påverkas. Företagsstöden, verksamt.se kan komma dessa företagare till del. Arrangörer av större evenemang beräknas drabbas av större ekonomiska inkomstbortfall. Utfallet av en enkät till kulturskapare i mars -20 (132 svar), ger bilden att ett flertal kulturskapare drabbats av intäktsbortfall. Inväntar under april 2020 riktlinjer för statliga insatser akutstöd till enskilda kulturskapare. Konstnärsnämnden omfördelar från april medel för att stötta konstnärer.

Intäktsbortfall inom kulturen påverkar främst större institutioner som Museiverksamhet och Scenkonst genom inställda arrangemang och minskat öppethållande. Områdets prognos är att större delen av områdets aktiviteter bedöms kunna genomföras genom framflyttning.

De tre första månaderna 2020 för område Näringsliv fortsätter på samma sätt som sista halvåret på 2019. Vissa roller har varit vakanta vilket leder till lägre personalkostnader än budgeterat. Den personal som är anställd har även god täckning i projekt vilket också leder till lönelättnad och schablonintäkter. Det har även varit betydligt mer VAB och sjukdom än normalt.

Sammantaget för Stab Näringsliv och Stödteamet är resultatet plus 550 tkr, efter årets tre första månader. Detta har i stort sett enbart med ovanstående personalsituation att göra. Resultatet kommer med största sannolikhet att vika neråt då personal är under rekrytering samt att det mångåriga projektet "Ramprojekt företagsstöd" där flertalet anställda har lagt tid avslutas inom kort vilket kommer leda till att det blir en minskad kostnadstäckning för löner motsvarande ca. 40 tkr per månad.

Överlag kan det konstateras att samtliga mål inom område Näringsliv har följts fram till mars men att mycket har hänt sedan dessa skrevs. Det är därför osäkert hur och i vilken grad målen kommer uppnås under 2020 beroende på hur situation med pandemin utvecklas.

Målet om minskad klimatpåverkan gynnas av ökat antal distansmöten vilka har ökat markant under det första kvartalet och kommer med stor sannolikhet att göra så en stor del av 2020. Många har gått utbildningen i distansoberoende teknik och det upplevs som att distansmöten fungerar överlag bra.

Målet att Skapa en struktur för att öka det regionala utvecklingskapitalet i länet har Fortlöp enligt plan fram tills Coronas utbrott.

Kartläggning för att skapa struktur för årlig politisk styrning av det regionala tillväxtanslaget är påbörjad, men annat kan dock behöva prioriteras i samband med Covid-19 varav tidsplan är osäker. Arbetet med kartläggning av tillväxtanslaget kommer även bli en del av projektet "Vägar till hållbar utveckling", under förutsättning att projektet blir godkänt hos Tillväxtverket.

Tillsättande resurs för Fördjupande arbete med strategin för smart specialisering har genomförts och arbetet har fortlöp enligt plan de första månaderna. Områdeschef för Näringsliv släpper huvudansvaret för smart specialisering för att istället fokusera på pandemins effekter på näringslivet. Regionala utvecklingsdirektören tar därför tillfälligt över som ansvarig för smart specialisering.

Projektet Smart Industriell Modernisering har under de första månaderna fortlöp som planerat. Dock påverkas projektet till stor del av rådande situation då både industribolag och konsultbolag kan bli hårt drabbade av Covid-19. Projektgruppen arbetar för att hitta effektiva lösningar och det är inte otänkbart att projektet kommer skifta fokus från tidigare planerade åtgärder för att bättre passa rådande situation.

Personal håller koll på utlysningar och delar dessa på veckovisa avstämningsmöten. Projekt som anses passa mot strategin söks och ska med fördel infatta befintlig personal (om utrymme finns) så att området kan få en intäkt. Anvisningar för hur projekt söks och dokumenteras har gått genom på avstämningsmöte.

Förvaltningsområdet har infört ett dynamiskt inköpssystem för konsulter inom externt finansierad verksamhet, vilket kommer att underlätta processen att snabbt hitta rätt kompetens.

Utbildning i lagen om offentlig upphandling har ännu inte genomförts.

3 Framtidsanalys och förändringar

Det pågår en diskussion runt om i landet gällande mobilitetsersättningar som utgår mellan län/regioner där individer väljer att studera vid en folkhögskola i ett annat län än sitt "hemlän". Om systemet med mobilitetsersättning avskaffas kommer det att påverka det ekonomiska resultatet för Region Jämtland Härjedalen. 2019 bidrog mobilitetsersättningar till ett ekonomiskt överskott om 0,4 mnkr.

Verksamhetsområdet Infrastruktur och kommunikationer kommer under 2020 att förändras då kollektivtrafiken knoppas av till ett eget verksamhetsområde i och med Länstrafikens överförande till förvaltningsorganisationen. Ett nära samarbete kommer dock att behövas även framgent. De politiska ambitionerna är höga både vad gäller infrastruktur och kollektivtrafik. Det är viktiga uppdrag och komponenter i samhällsbygget. Förstärkningar både vad gäller ekonomi och personal är nödvändig för att kunna uppfylla de mål och krav som finns på verksamheterna.

Påverkansarbete för mer investeringar i länets infrastruktur kräver resurser som medger utredningar, informationsinsatser, resor och deltagande vid olika arenor och arrangemang. Digitaliseringen och möjligheter till distansoberoende teknik kommer att vara viktig för länets fortsatta tillväxt och möjligheter för människor att bo och verka.

Omställning och innovation är nödvändig för att klara kollektivtrafikens ekonomiska utmaningar framöver. Vi kommer förmodligen inte kunna bedriva kollektivtrafik i den omfattning vi har idag om vi ska klara ekonomin. Utrymme i budgeten för utredningar och nya trafikmodeller kommer att behöva skapas de närmsta åren om vi ska klara en mindre eller annan typ av kollektivtrafik. Givetvis finns målet om en ökad marknadsandel för kollektivtrafiken kvar, men gapet mellan ökade kostnader och förväntade intäkter får ändå anses för stort för att kunna täcka den ekonomiska utmaning som finns för kollektivtrafiken i länet. Trafiken kommer på ett eller annat sätt behöva minskas eller förändras.

År 2021 är det troligt att område Kultur fortfarande har ekonomiska bekymmer med anledning av verksamhet som stannat av eller skjutits fram av Corona epidemin. Nationella riktlinjer med begränsning av deltagare vid offentliga sammankomster påverkar utfallet generellt. Även skolorna har stängt för besök.

De större kulturinstitutionerna Jamtli och Estrad Norr har aviserat kända intäktsbortfall redan vid ingången av april 2020. Detta kommer även att få konsekvenser år 2021 om inte särskilda insatser kan sättas in tidigt för att förbättra likviditeten. Detta gäller främst Stiftelsen Jamtli. Omställning till digital verksamhet har skett i hög grad gällande främjande verksamheter som Bibliotek med flera. Även scenkonsten förmedlar kultur digitalt. Området inväntar regeringens akutpaket kultur i slutet av april 2020.

Arbetsmiljöaspekter gällande Estrad Norrs scenkonstproduktion, föranleder behov att hyra externa produktionslokaler från hösten 2020. Detta medför ökade kostnader, vilket redovisas i kapitel 4

Tydliga signaler kommer från Näringsdepartementet och Tillväxtverket om att följa upp, analysera och utvärdera anslaget 1:1. Under kapitel 4 redovisas vad det innebär i ökade kostnader.

Det är fortfarande för tidigt att prognostisera vad coronakrisen kommer att innebära kostnadsmässigt och vilka insatser som kommer behövas.

4 Behov och särskilda satsningar 2021

Tillväxtuppdraget

Kompetensförsörjningsfrågorna är högt prioriterade och aktörer i länet förväntar sig en roll från regional utveckling. Från och med 2021, då Tillväxtverkets finansiering beräknas upphöra, behöver finansiering säkerställas. Utökad ram krävs med 2,5 mnkr.

För att lyckas med våra uppdrag behöver ytterligare resurser för att göra analyser av vår verksamhet inom tillväxtuppdraget. Bland annat behövs en förstärkning gällande påverkansarbete i infrastrukturfrågor inför en ny planomgång för infrastruktur. Ramökning 1 mnkr.

Kollektivtrafik

Kollektivtrafikområdet är ensamhällsviktig verksamhet och för att utveckla den krävs 1 tjänst för arbete med strategiska frågor och upphandlingsfrågor. Dessutom pågår ett arbete med att utveckla ett gemensamt biljettsystem vilket med största sannolikhet kommer att medföra ökade kostnader. Ramökning 1 mnkr.

Utbyggnaden av el-busslinjer i Östersund kommer sannolikt att fortsätta. Utredning pågår om modell och kostnader. Beroende på möjligheter till el-busspremier så kommer en initial kostnad för nya bussar, om beslut fattas, att belasta 2021. Behov av ramökning 2 mnkr.

Kultur

Ur arbetsmiljösynpunkt och för en hållbar utveckling för Estrad Norr, finns ett akut behov att hyra externa produktionslokaler. Funktionella och tillgängliga lokaler är en förutsättning för att stärka önskvärd egenproduktion. Merkostnaden för lokalerna och tjänst som tekniker omfattar närmare 2 mnkr per år, varav en ramökning med 1 mnkr krävs.

Område kultur har under ett antal år påtalat behovet av att förstärka administration och handläggning av Kultursamverkansmodellen, där kravet på arbetsinsatser under åren ökat i omfattning. Ramökning 0,9 mnkr för tjänst som kultursamordnare/strateg.

Det särskilda statliga bidraget för förstärkning av den musikaliska scenkonsten är ett bidrag som utbetalats inom Kulturrådets anslag under tre år som kompensation för ett nytt pensionsystem inom musikområdet. Dessa statliga medel uppgår årligen till 1,4 mnkr till och med 2020. Ramökning krävs med 1,4 mnkr för att täcka bortfall av statsbidrag från 2021.

Folkhögskolorna

Folkhögskolorna Birka och Bäckedal lokaler har stort investeringsbehov. I första hand krävs 5,5 mnkr för Birkas ventilationssystem, samt en uppgradering av rektorsvillan, så att den går att använda.

Våra folkhögskolor har fortsatt stora anskaffningsbehov i it-miljön, för effektiv och lockande utbildningsmiljö. Ramökning 0,5 mnkr.

5 Nyinvesteringar 2021

Nyinvesteringar 2021

Inga nyinvesteringar finns att rapportera just nu.